

‘Grand Hotel Gooiland’. Op de gevel prijken weer de originele strakke en luchtige letters uit 1936. Ontworpen door architect Jan Duiker bij de bouw van het complex in Hilversum. Tijdens de verbouwing stuitte directeur Philip Lamers in de kelder op de karakteristieke letters. Onder het stof maar intact. Ze inspireerden tot de vorming van een compleet alfabet in eigen lettertype: Unusual Gooiland. De basis van de hele huisstijl.

De nieuw ontworpen ‘oude’ cijfers vormen de kamernummers.

De strakke minimalistische Duikerlettert keert ook in de badkamers terug.

Directeur Philip Lamers vond de gevelletters terug in de kelders van het hotel.

FOTO STUDIO KASTERMANS

Signatuur Duiker op Gooiland

Originele letters terug op gevel

* Gevonden in de kelders * Eigen alfabet en cijfers: Unusual Gooiland

Susanne van Velzen
s.van.velzen@hollandmediacombinatie.nl

Hilversum * Gewapend met een zaklamp duikt directeur Philip Lamers begin dit jaar de donkere krochten van Gooiland in. Het verhaal doet de ronde dat ergens in de kelders de originele messing gevelletters uit de beginjaren van het Grand Hotel moeten liggen. Maar waar? Terwijl het hele hotel op zijn kop staat door de rigoureuze verbouwing gaat Lamers met hulp van Paulus Emden Huitema van Identity Matching Academy (IMA) zoeken. Emden Huitema heeft voor het in het slop geraakte hotel een nieuwe identiteit en uitstraling bedacht die Gooiland de allure van weleer terug moet geven. Het gerucht dat de originele letters nog ergens moeten liggen, triggert hem meteen. Dat zou een prachtige basis voor een huisstijl zijn. Weg met de dikke goudkleurige surrogaatletters en sterren die al tientallen jaren de gevel (ont)sieren, en terug naar de tijd dat Gooiland *the place to be* was in het Gooi. De naam stond in sierlijk ranke zwarte letters op het complex. Een lettertype speciaal voor Gooiland bedacht door architect Jan Duiker.

Schatzoeken

„Op oude foto’s uit het begin van de vorige eeuw zie je dat de echte Gooilandletter heel anders is, dan de dikke letters ingesloten door vier sterren die op de gevel zaten”, vertelt Emden Huitema. „Nadat Philip de letters van het woord Gooiland vond ben ik mee gaan zoeken. Het voelde echt als schatzoeken. Het was spannend, overal zijn nissen en koven. Ik scheen met mijn zoeklicht in een smalle ruimte boven mijn hoofd. Bingo. Weer een paar letters. Onder het stof, loodzwaar. Maar in goede conditie, wow wat gaaf. Verderop vonden we er weer een paar. Zo hadden we vrij snel de complete naam Grand Hotel Gooiland terug.” De letters zijn opgeknapt en hangen weer fier op de gevel.

Blauwdruk

Toen Paulus Emden Huitema in het Nederlands Architectuurinstituut in Rotterdam ook nog de blauwdruk vond waarop Jan Duiker de letter op schaal uitgetekend had, kon hij zijn geluk niet op. „Nu hadden we iets om mee verder te gaan. En konden we alle ontbrekende letters van het alfabet en de cijfers en leestekens erbij ontwikkelen. Een ingewikkelde puzzel was dat. Want hoe zou bijvoorbeeld de letter B eruit hebben gezien? We kwamen er in ieder geval achter dat het geen bestaand

De opgeknapte oude letters hangen weer.

schreefloos lettertype uit die tijd was. Het was dus echt door Duiker bedacht. En ook exclusief voor Gooiland gebruikt. We kwamen het niet tegen op andere gebouwen van hem.” Als wiskundigen en detectives zijn Paulus en zijn zoon Julius, die vormgever is, wekenlang gaan zoeken, meten en rekenen met de rondingen, de streepjes, de snijpunten en de afstanden in en tussen de letters. „We hebben ze uitgebreid bekeken, besnuffeld en bevoeld. Letter voor letter gingen we aan de slag. Het gaat om een met

de hand getekend lettertype uit de jaren dertig van de vorige eeuw en wij moesten dat vertalen naar een alfabet voor de computer. Toen we de code eenmaal gekraakt hadden heeft Julius de Gooilandletters doorontwikkeld tot een compleet alfabet en cijferreeks.” Er zijn vier varianten gemaakt: thin, regular, bold en outline. En er moest een naam komen: Unusual Gooiland. Een eigen letterontwerp was belangrijk voor architecten begin vorige eeuw. Jan Duiker zette met het zelf ontworpen lettertype ei-

genlijk zijn handtekening op de gevel van het complex. Maar ook in het gebouw liet hij subtiel zijn handtekening achter. In de tegelvoer van de lobby bijvoorbeeld.

Ruitjespapier

De witte vierkante tegeltjes ingesloten door een koperen lijn zijn een exacte kopie van het ruitjespapier waarop Jan Duiker Gooiland tekende. „Prachtige details zijn dat”, zegt Paulus. „Het sluit allemaal aan bij de huisstijl die we ontwikkeld hebben. Van de naam op de gevel tot het briefpapier en

de kamernummers.” Ook de hand van tijdgenoot schilder Piet Mondriaan is zichtbaar in de nieuwe huisstijl van Gooiland. Zijn werk ‘Compositie met twee lijnen’, verkocht de gemeente Hilversum in 1987 voor een paar miljoen gulden om de noodzakelijke opknapbeurt van complex Gooiland te kunnen betalen. Het schilderij bestaat uit een witte ruit met een horizontale en verticale dunne zwarte lijn. Het wit en de zwarte lijnen zijn verwerkt op veel plekken in het hotel. In het meubilair op de kamers, in de man/

vrouw symbolen op de wc-deuren, in de tekeningen op de badkamerwanden en in het nieuwe logo van Hotel Gooiland. „De zwarte lijnen zijn sterk in hun eenvoud. Perfect om een herkenbare stijl neer te zetten.” Ze combineren moeiteloos met radio en theater, twee belangrijke elementen in het nieuwe Gooiland. De zenderschaal die op oude radio’s stond keert in strakke zwarte lijnen overal terug. In de hoofdborden boven de bedden, subtiel in het logo op onder meer de waterkaraffen en de kopjes.

‘Letters zijn belangrijker dan woorden’

Hilversum * „Met letters heb ik meer dan met woorden. De esthetische kant van letters, is voor mij belangrijker dan de betekenis van woorden die letters vormen.” Vormgever Julius Emden Huitema is de ontwerper van het Gooiland-alfabet, gebaseerd op de oude gevelletters die teruggevonden zijn in de kelders. „Mijn liefde voor lettertypen ontstond tijdens mijn opleiding aan het Mediacollege. Voor het ontwikkelen van de Gooilandletter heb ik historisch onderzoek gedaan en de letters die we hadden uitvoerig bestudeerd. Tijdens dat proces stuurden mijn vader, die de nieuwe identiteit van Gooiland neergezet heeft, en ik elkaar regelmatig foto’s van letters die we ergens zagen en er dichtbij kwamen. Die op het hek van Artis bijvoorbeeld. Toen we uiteindelijk de code gekraakt hadden hebben we een goed glas whisky gedronken. Daarna begon het echte werk pas. Het alfabet ontwerpen, de cijfers, de leestekens. En in verschillende varianten, thin, regular, bold en outline.”

FOTO GOOILAND

De blauwdruk van het letterontwerp van Jan Duiker.